

TCO

Datum
2008-12-16
Ert datum
2008-11-07

Vår referens
Dnr 2008-11-0037
Er referens
Dnr 08-0138

FÖRBÄTTRADE FÖRENKLADE VILLKOR I ARBETSLÖSHETSFÖRSÄKRINGEN. (Ds 2008: 77)

Övergripande

Flera av förslagen innehåller förenklingar och förtydliganden som är positiva för arbetslöshetskassornas medlemmar. En del förbättringar genomförs också. Tyvärr präglas politiken på detta område fortfarande av en grundläggande brist på förståelse för behovet av en generös och prisvärd allmän försäkring, samt av en ryckighet som yttrar sig i temporära istället för långsiktiga lösningar.

Effekterna av detta kommer att bli allt påtagligare i takt med att effekterna av den ekonomiska krisen når den svenska arbetsmarknaden. Inte minst eftersom ersättningen till de arbetslösa sänkts kraftigt och eftersom a-kasseavgiften för medlemmarna kommer att höjas i takt med att arbetslösheten ökar. Båda dessa effekter förvärras av det faktum att många helt lämnat försäkringen sen försämringarna inträdde.

Nedan kommenteras de viktigaste förslagen. Rubriceringen är för överskådlighetens skull hämtad från sammanfattningens styckeindelning (istället för hänvisningar till lagtexter).

Beräkningen av medlemsvillkoret ändras tillfälligt

ST anser att det är bra att medlemsvillkoret ändras, från dagens krav på att betala medlemsavgift i tolv månader, till sex månader. Förändringen gör att nyblivna medlemmar som drabbas av arbetslöshet snabbare än idag kan få ersättning (om de under sex månader uppfyllt ett arbetsvillkor). På dagens alltmer rörliga och otrygga arbetsmarknad är detta på många sätt en rimligare ordning och en ökad trygghet för många arbetstagare. Förutsättningen är givetvis att finansieringen löses så att befintliga a-kassor och deras medlemmar inte drabbas negativt. Det finns en risk att anställda kan dröja med att teckna medlemskap i en arbetslöshetskassa, kanske till och med tills dess att de har blivit uppsagda. Om detta mönster blir utbrett ändras balansen mellan anställda/arbetslösa i en enskild a-kassa, vilket särskilt med dagens regler påverkar finansieringen negativt och ytterst riskerar leda till avgiftshöjningar. Detta problem är än mer påtagligt i den statliga sektorn, där kollektivavtalen har långa uppsägningstider.

ST bedömer att ett smidigare förfarande vore att sänka kvalificeringstiden till sex månader rakt av, istället för att som nu "räkna en månad som två": det sistnämnda kan leda till onödig

administrativ belastning. Det skulle exempelvis innebära stora svårigheter tekniskt sett, att registrera ett medlemskap retroaktivt.

ST **stöder** förslaget med ovanstående förbehåll.

Vissa socialförsäkringsförmåner beaktas vid beräkning av arbetslöshetsersättningen

Förslaget leder till förbättringar för vissa grupper, främst för de som har någon form av deltidsersättning från socialförsäkringsförmånerna och för timanställda som i högre grad jämföras med andra anställda. ST **stöder** förslagen.

Reglerna om normalarbetstiden ses över och struktureras om

Här sker en hel del förtydliganden och förbättringar gentemot den enskilde. Dock bör reglerna ses över med anledning av tillämpningen för dem som uppfyller arbetsvillkoret enligt den s.k. alternativregeln, eftersom vissa grupper där kan komma att missgynnas annars. Med nuvarande lydelse om minst 80 timmars förvärvsarbete/månad omfattas inte gruppen av de nya reglerna. ST **stöder** förslagen med detta tillägg.

Kravet på viss arbetad tid för inträde i en arbetslöshetskassa tas bort

ST anser att ett slopande av den s.k. 17-timmarsregeln är bra. Förslaget sänker trösklarna för ingång till arbetslöshetsförsäkringen och förbättrar framför allt för deltids- och timanställda. Förslaget skulle dessutom underlätta administrationen av inträden avsevärt både för a-kassorna och även för arbetsgivarna som skall fylla i och skriva under arbetstidsintygen. Förslaget bör dock kompletteras med att studier i relevanta yrkesutbildningar inom en kassas verksamhetsområde bör kunna ligga till grund för inträde (även om man vid inträdestillfället inte är anställd inom verksamhetsområdet). ST **stöder** förslaget med detta tillägg

Arbetslöshetsavgiften reduceras med 50 kronor per sysselsatt medlem.

Att sänka avgiften bidrar i hög grad till att göra försäkringen mer attraktiv och är principiellt bra, särskilt i dagsläget då avgifterna höjts kraftigt. Dock riskerar den aviserade sänkningen att utebli, eller t.o.m. ersättas av en höjning, om arbetslösheten utvecklas så som nu prognostiseras av flera bedömare, bl.a. Arbetsförmedlingen. Anledningen är att med de sedan 2007 nya reglerna vältras alltmer av kostnaden för arbetslösheten över på a-kassemedlemmarna; stiger arbetslösheten så stiger avgiften. Som det ser ut nu så riskerar denna effekt att överstiga effekten av en sänkning med 50 kronor för många a-kassor.

Många medlemmar i vissa arbetslöshetskassor riskerar även *utan* en höjd arbetslöshet att gå miste om 50-kronorssänkningen p.g.a. utformningen av gällande regelverk (framför allt p.g.a. avgiftsdifferentieringen mellan kassor, vilken leder till höjda avgifter för enskilda medlemmar, i kombination med det individuella avgiftstaket, vilket skyddar individer från höga kostnader men också gör att de inte får del av den aktuella sänkningen).

ST **stöder** förslaget om en sänkning, men anser att det borde utformas så att sänkningen kommer alla medlemmar till del.

Ny instansordning för överklagande av beslut rörande medlemsavgifter

Förslaget kan antas stärka den enskildes rättssäkerhet och öka kraven på öppenhet och insyn i processen, eftersom behandling av överklagande flyttas från myndigheter (IAF och regeringskansliet) till allmän förvaltningsdomstol. Därmed likställs också hanteringen med de flesta andra ärenden som rör överklagande av myndighetsbeslut. ST **stöder** förslaget.

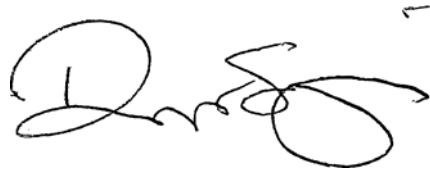
Viss uppgiftsskyldighet för Försäkringskassan gentemot arbetslöshetskassorna

Förändringen innebär en förbättring för den enskilde medlemmen såtillvida att det nu blir upp till de handläggande myndigheterna Försäkringskassan och resp. arbetslöshetskassa att utbyta information. Idag kan detta informationsansvar delvis komma att ligga på den enskilde (t.ex. gällande undantag från medlemsavgift om man uppbär utvecklingsersättning, men inte om man uppbär aktivitetsersättning). Det är i sig positivt. ST förutsätter att Försäkringskassan och arbetslöshetskassorna kompenseras resursmässigt för att klara sina uppgifter i denna del av förslaget. ST **stöder** förslaget.

Fackförbundet ST

Annette Carnhede
Ordförande

Roger Syrén
Utredande ombudsman